

АНАЛІЗ ЗОВНІШНЬО ПОЛІТИЧНИХ ПРІОРИТЕТІВ УКРАЇНИ

Постановка проблеми. Проблема забезпечення територіальної цілісності України є одним із ключових чинників, що зумовлюють вибір зовнішньополітичних пріоритетів держави. Європейський Союз, членства в якому прагне Україна, об'єднав в один блок Спільну зовнішню політику та політику безпеки, таким чином підтверджуючи, що забезпечення безпеки є однією з найважливіших функцій зовнішньої політики

Мета. Метою нашої статті є дослідити зовнішньополітичні пріоритети України на сучасному етапі. Також звернути увагу на вирішенні таких **дослідницьких питань**:

- проаналізувати основні напрямки європейської інтеграції України;
- розкрити альтернативні вектори зовнішньої політики України;

Стан дослідження проблеми: над даною проблемою працювали ряд українських науковців, зокрема: Ігор Загребельний, Андрій Бондаренко, Лео Маріч, Олександр Маслак, Олена Семеняка

Виклад матеріалу. Прагнення України бути частиною європейської спільноти пов'язане з її геополітичного положення та історії. Як одна з найбільших країн у регіоні вона - об'єктивно важливий чинник процесів, що відбуваються в Європі. Європейські держави зацікавлені Україною як ринком де можна отримати відносно дешеву робочу силу, та використати повною мірою її потенціал у інтелектуальних, науково-технічних та виробничих сферах. Перспективи входження України до Європейського союзу насамперед залежать від рішучості верхівки влади наскільки вона ефективно втілить реформи економіки, забезпечення верховенства права, енергоефективності, соціального захисту, у досконалення виборчого законодавства. Для України ключовими ознаками того що вона стала членом європейської спільноти повинні бути: відкрите громадянське суспільство, верховенство права, функціонування економіки.

Захід непокоїть високий рівень корупції, політична нестабільність, невирішеність багатьох соціальних проблем, недосконалість законодавства.

Прагнення України до євроінтеграції останнім часом стало ключовим. Для пересічного українця головним відчутним результатом євроінтеграції став безвізовий режим. Він дозволив українцям подорожувати по європейським країнам і тим самим відчутти себе частинкою європейського суспільства.

Щоб приєднатися до Євросоюзу, держава-заявник має задовольняти політичним і економічним умовам, загальновідомим як «Копенгагенські критерії» демократичне уряд, що визнає верховенство закону і відповідних свобод та інститутів. Угода про партнерство та співробітництво між Європейськими співтовариствами і Україною[2] є угода між Європейськими співтовариствами і їх державами-членами з одного боку та Україною, з другого боку. Підписана 16 червня 1994 та ратифікована законом України N 237/94-ВР від 10 листопада 1994. Це була перша угода, підписана ЄС з країнами колишнього Радянського Союзу. Оскільки УПС стосується справ Співтовариства, питань як виключної, так і спільної компетенції держав-членів ЄС, вона з боку ЄС має бути ратифікована не лише (трьома) Європейськими Співтовариствами, але також і всіма країнами-учасниками. Тривалий процес ратифікації Угоди державами-членами закінчився лише на початку 1998 року; отже, УПС набула чинності 1 березня 1998 року. Для вирішення проблеми, зумовленої збільшення з 1 січня 1995 року чисельності держав-членів ЄС до 15, було підписано Додатковий протокол з Україною від 10 квітня 1997 року, за яким Австрія, Фінляндія та Швеція стали членами УПС поряд з першими дванадцятьма країнами-учасниками. Після того як Україна та країни-члени ЄС ратифікували УПС, Рада та Комісія на спільному засіданні 26 січня 1998 року домовились про тимчасове застосування Додаткового протоколу щодо офіційного набуття ним чинності. Цей договір заклав фундамент для Європейської інтеграції України. Відповідно до Маастрихтського договору кожна поточна держава-член, а також Європарламент повинні прийти до згоди з приводу будь-якого розширення.

Вступ до ЄС відбувається у декілька етапів:

1. підписання Угоди про асоціацію;
2. включення в офіційну програму розширення ЄС;
3. подача заявки на вступ;
4. отримання статусу кандидата в члени ЄС
5. вступ до ЄС.

Україна знаходиться на першому етапі[1].

Головною проблемою України на даному етапі є Росія. Тому що Росії невіддільний сильний сусід у вигляді України, вона різними методами перешкоджає розвитку і євроінтеграції України. Росія задля того щоб уповільнити євроінтеграцію України незаконно анексувала Крим та розв'язала війну на Донбасі. Ці фактори уповільнили розвиток України, завдали економічних збитків, і найважливіше зруйнували долі десятків тисяч українців.[3]

Вступ України до ЄС є найбільш пріоритетним на даному етапі розвитку держави. До реалізації цієї цілі залучена вся країна від верхівки влади простого громадянина країни який бере активну участь у політичному житті країни і відстоює свої права.[4] Різні шари і соціальні групи населення України висловлюють неоднозначну позицію щодо наміру інтеграції в ЄС, проте, згідно з соціологічними опитуваннями, більшість населення (53%) виступає за приєднання до Європейського Союзу. Наразі відбуваються дискусії в рамках цього питання серед фахівців (конференції, зустрічі). Відчувається культурологічний розкол в громадській думці, спровокований значною мірою поверхневими знаннями історії ЄС та пропагандою РФ. Багато відеоблогерів і публічних діячів висловлюють свою думку у Всесвітній павутині[5]

Ідея альянсу держав «від моря до моря» має давню історію. Польсько-литовський князь Адамом Єжи Чорторийський хотів вберегти Польщу від Російської агресії. Ця ідея полягала у тому що б Польща розширила свої володіння включивши до свого складу Пруссію. Пізніше прихильниками Балто-Чорноморського союзу були перший голова відродженої польської держави Юзеф Пілсудський, міністр закордонних справ Польщі Юзеф Блек та провідник українського національно-демократичного визвольного руху кінця 1980-х — 1990-х В'ячеслав Чорновіл. Існують різні концепції цього союзу наприклад: концепція Чорного-Адріатичного-Балтійського моря. До цього союзу теоретично могли входити такі держави: Україна, Польща

, Румунія, Угорщина, Фінляндія, Білорусь, Литва, Латвія, Естонія, Молдова, Чехія, Словаччина, і балканські країни. Ця конфедерація повинна була сягати від Чорного й Адріатичного до Балтійського моря. Також є інші концепції конфедерації держав наприклад після першої світової війни була концепція держав Польщі, України, Литви і Білорусі. Основною метою цього союзу повинна була стати військова допомога, а також економічна співпраця між державами.

На сучасному етапі розвитку держави ці ідеї набувають нового значення. З'являються нові прихильники цієї ідеї.[7] Президент Польщі Анджей Дуда заявив: «Я обмірковую ідею створення партнерського блоку держав від Балтійського до Чорного й Адріатичного морів». Також прихильником такого союзу був колишній президент Лех Качинський, який трагічно загинув при невідомих обставинах за участю російських спецслужб. Він бачив в Україні після майдану надійного партнера, саме він у 2006 році за пропонував провести конференцію про «Міжмор'я». Якщо в найближче десятиліття Україна і Польща об'єднаються політично та економічно, при цьому створивши військовий союз. Вони зможуть стати на рівні таких держав як Іспанія, Італія, Британія, Німеччина обігнавши при цьому Росію справа у тому, що головною міццю такого союзу повинно бути вигідне географічне розташування. Цей союз охопив би територію від Чорного до Балтійського моря.[6] Це дозволить розвинути цим двом країнам свій торговий потенціал. Якщо взяти до уваги родючість українських ґрунтів, то в період стрімкого зростання населення наша держава може стати годувальницею світу. Також слід зазначити що Україна займає провідне місце по інтелектуальному капіталу. Також слід взяти до уваги військовий потенціал цього союзу, якщо об'єднати людські

ресурси цих двох країн то армія буде налічувати близько півмільйона осіб. Якщо таку армію оснастити сучасним озброєнням то вона би бути грізною силою в своєму регіоні.

Підбиваємо підсумки: півмільйона армія, контроль важливих торгових шляхів, інтелектуальний, промисловий, сільськогосподарський потенціал а також етнічна близькість між населенням робить з Польщі та України сильних гравців на світовій арені Конфедеративний устрій «Міжмор'я» може стати сильним поштовхом для розвитку регіону, в тому числі завдяки залученню нових ринків і можливостей логістики між Європою та Азією. [10] Україна на цьому шляху отримує свою сильну роль - роль одного з локомотивів конфедерації, своєрідних «Сполучених Штатів Європи». Домовляючись і вступаючи в союз з рівними, Україна забезпечить майбутнє та сталий розвиток для свого народу, а також втілення мрії кожного українця - участь в європейських процесах з урахуванням інтересів української нації. [8] Основною перешкодою такому союзу можуть бути як зовнішні так і внутрішні чинники. Серед внутрішніх це неготовність населення до кардинальних змін, а також різні погляди на спільну історію цих двох народів. Серед зовнішніх перешкод це небажання Англії, Німеччини, Франції бачити сильного сусіда в своєму регіоні [9].

Висновок. Сучасний зовнішньо політичний пріоритет України націлений на вступ до Європейського союзу. Україна докладає зусилля для того щоб як якомога більше наблизитись до цієї мети. Адже це може гарантувати Україні розвиток в економічному та політичних сферах діяльності. Європейський союз дозволить українцям стати повноправними членами цивілізованого суспільства.

Список використаної літератури:

1. Азбука європейської інтеграції / І. Яковюк, Л. Трагнюк, В. Меделяєв. — Х. : Анекс+, 2006. — 168 с.

2. Історія європейської інтеграції від Римської імперії до Європейського Союзу: монографія / за заг. ред. І. В. Яковюка. — К. : Ред. журн. «Право України»; Х. : Право, 2013. — 208 с.

3. А. Ю. Мартинов. Договір про партнерство й співробітництво між Україною та Європейським союзом 1994

4. В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. — К. : Наук. думка, 2004. — Т. 2 : Г — Д. — С. 432

5. Політологічний енциклопедичний словник / уклад.: Л. М. Герасіна, В. Л. Погрібна, І. О. Поліщук та ін. За ред. М. П. Требіна. — Х.: Право, 2015.

6. Р. Кривонос. Спільна стратегія ЄС щодо України // Українська дипломатична енциклопедія : у 2 т. / Л. В. Губерський (голова). — К. : Знання України, 2004. — Т. 2. М — Я. — 812 с

7. Олександр Маслак [http://banderivets.org.ua/mizh-mor-ya-mizh-proektom-ta-realnistyu.html міжмор'я - між проектом та реальністю]// Бандерівець-2015

8. Ігор Загребельний [https://www.religion.in.ua/main/analitica/33964-religijno-politichna-situaciya-u-krayinax-mizhmorya-i-sinnisnij-vibir-ukrayini.html Релігійно-політична ситуація у країнах Міжмор'я і ціннісний вибір України]// Релігія в Україні -2016

9. Андрій Бондаренко [http://commons.com.ua/uk/intermarium-kriza-globalizatsiyi-vzhe-v-yevropi/ Інтермаріум: криза глобалізації вже в Європі?]// Народний Оглядач -2016

10. Олександр Никоноров [https://dn.depo.ua/ukr/dn/yaki-perspektivi-maye-proekt-mizh-mor-ya-v-ukrayini-20170307532548 Які перспективи має проект "Міжмор'я" в Україні]// Народний Оглядач -2017

11. Гончарук Т., Шумка М. Громадянське суспільство в Україні: проблеми становлення та потенціал / Михайлина Шумка, Тетяна Гончарук // Матеріали міжнародних філософсько-економічних читань. — Львів, 2011. — С.215-222.

12. Гончарук-Чолач, Т. Сучасні парадигми державного управління: теоретико-філософське осмислення / Тетяна Гончарук-Чолач // Психологія і суспільство. — 2010. — № 4. — С. 72-81.

13. Гурик М.І., Шумка М. Л. «Каста луччих людей» у соціально-філософському вченні Дмитра Донцова / Михайлина Шумка, Мирослава Гурик // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». – Серія «Філософія». – Вип. 8. – Острог, 2011. – С. 36-46.

14. Гончарук Т. В., Гурик М. І., Шумка М. Л. Філософські проблеми державного управління. Навч. посібник. Тернопіль. – Економічна думка, 2010. – 126 с.